

Θυμάμαι όταν ἀργὰ τὸ βράδι μόνη
 Στὴ δροσερὴ ἐκαθόμουν σιγαλιά σου
 Κι ἀπὸ τὰ ἀνθοπλεμένα κάγκελά σου
 Ἐβλεπα τὸ σκοτάδι νὰ ζυγώνη,

Ψηλὰ στὰ οὐράνια ἀκόμα δίχως ταῖρι
 Νὰ φαίνεται δειλὰ τὸ πρῶτο ἀστέρι . . .
 Κι ὡ πῶς ἀκόμα μ' ἀντηχᾶν στὴ μνήμη

Μέσα στὴ νύχτα ἀργοὶ καὶ ρυθμικοὶ
 Ἀπάνω στὸ παλιὸ τὸ κυλινδρίμι
 Οἱ χτύποι τῆς μαγκούρας τοῦ μπεχτοῦ.

ΔΩΡΑ ΜΟΑΤΣΟΥ

ΧΑΡΑΧΤΗΡΑΣ

Τὸ δειλινὸ εἶταν ἀνοξιότιμο. Ἕνας δυνατὸς ἀέρας ἔμπαινε ἀπὸ τὰ νοτιὰ παράθυρο, κ' ἔκανε νὰ χορεύουνε τὰ πλωμένα πάνω στὸ γραφεῖο μου χερόγραφα. Ἀπέναντι, ὄξω, τὸ μοναχικὸ κυπαρίσι, λίγιζε πέρα δῶθε τὴν κορφή του, δίχως νὰ σταματᾷ καθόλου. Τὸ βλέμα μου τὸ παρακολουθοῦσε μηχανικά, μὰ ἡ σκέψη μου ἔτρεχε ἄλλοῦ. Πότε, πότε ἔπαιρνα τὸ κοντίλι, ἔσκυβα στὸ χαρτί καὶ χάραζα τοὺς ποιητικούς μου στοχασμούς.

Οἱ κρίνοι ἀνθίζουνε στὴ σάρκα σου,
 τὰ ρόδα στὰ μάγουλά σου,
 τὰστρο τῆς εὐτυχίας στὴν ψυχὴ σου,
 τὸ χαμόγελο στὸ στόμα σου,
 οἱ ἀνατολές στὰ μαλλιά σου,
 καὶ στὴ γῆς ἀπάνου ἀνθίξ' ἡ ζωὴ σου.

Ἐαφνικὰ χτύπησε ἡ πόρτα τῆς κάμαράς μου.

— Ἐμπρός.

Μπῆκε μέσα δροσερός, ὀρμητικὸς, γεμάτος φωτιὰ καὶ υγεία, ὅπως πάντα του, ὁ Μίλτος, φίλος μου παιδιάστικος, ποὺ εἶχα νὰ τὸν ἰδῶ τελευταῖα κάμποσους μῆνες.

— Ἄλτ ! φώναξε. Μὴν κουνιέσαι καὶ σ' ἐπίασα στὰ πράσα.

Ἐσκυψε, πῆρε ἀπὸ μπροστὰ μου τὸ χαρτί καὶ τὸ διάβασε.

— 'Ακόμα, µοῦ εἶπε, κουνώντας τὸ κεφάλι του, ἀκόμα δὲν ἄλλα-
ξες ; Ὡς πότε θὰ σὲ τρώῃ αὐτὴ ἡ φαντασία κ' ἡ ποίηση ; 'Εγὼ πιά
ἐπαψα νὰ γράφω.

— Γιατί ; τὸνὲ ρώτησα.

Μοῦ ἀποκρίθηκε περήφανα.

— Γιατί. Γιατὶ εἶμαι ἀρραβωνιασμένος.

Καὶ µοῦ ἔδειξε τὸ χέρι του, ὅπου ἄστραφτε ὁ χρυσὸς του κύκλος.

— Καὶ τί σημασία ἔχει αὐτό ; τοῦ εἶπα.

— Ἔχει καὶ παραέχει. Ἐγὼ τώρα θὰ τὴ ζήσω τὴν ποίηση, δὲ θὰ
τὴ γράφω πιά.

— Πές τα µου τὸ λοιπὸν Μίλτο. Θὰ παίρνης βέβαια καμιάν ὁμορφη.
Γι' αὐτὸ σὲ χάσαμε τὸν τελευταῖο καιρό. Πές µου τὰ καθέκαστα, ἔτοι
νὰ χαρῶ ἀπὸ περιέργεια, νὰ σ' εὐτυχίσω, νὰ σὲ καμαρώσω.

— Ποιὰ καθέκαστα ; εἶπε ὁ Μίλτος. Δὲν ἔχει καθέκαστα. Παν-
τρεύουµαι ἀπὸ ἔρωτα. Αὐτὸ εἶναι ὅλο.

— Ἀπὸ πότε, τὸνὲ ρώτησα.

— Λίγες μέρες, µοῦ ἀποκρίθηκε.

Καὶ βλέποντάς µε πού τὸνὲ κοίταζα κατάµατα, σὰ σαστισµένος,
πρόσπεσε.

— Τί χάσκεις ἔτσι ; Τόσο τρομερὸ πρᾶµα σοῦ φαίνεται ὁ γάμος
µου ;

— Ὁ ἔρωτάς σου, τοῦ εἶπα, εἵτανε ξαφνικὸς, ὀρμητικὸς, σὰν ἀστρο-
πελέκι ;

— Τί θέλεις νὰ πῆς ;

— Θέλω νὰ πῶ, τὴν κοπέλα ποὺ παίρνεις, τὴν παίρνεις γιὰ τὴν
ὁμορφιά της καὶ μόνο, χωρὶς νὰ ξετάσης τίποτ' ἄλλο ; Γνώρισες τὴν
ψυχὴ της, μελέτησες τὸ χαρακτήρα της ; Ναί, τὸ χαρακτήρα της. Μὴ
σοῦ φαίνεται παράξενο. Κοίταξες ἂν µπορῆς μαζί της νὰ ταιριάζῃς ; Σὲ
ξαίρω ἀπὸ παιδί. Μ' ὅλη σου τὴν ὁρµή, µ' ὅλη σου τὴν καλλιτεχνικὴ
φύση, στὸ βάθος εἶσαι ἀγαθὸς, ἔτιος, ἀπλὸς, εὐκολόπιστος. Ἐχεις γε-
ναία καρδιά. Πρόσεξε. Τὴ µνηστή σου δὲν τὴ ξαίρω γιὰ τὴν ὥρα,
µήτε ἀκόµα µοῦ εἶπες κὰν ποιά εἶναι. Δὲ λέω, µπορεῖ νὰ βγῇ θησαυρός.
Νὰ σοῦ δώσῃ τὴν εὐτυχία. Τὴ σχετικὴ βέβαια εὐτυχία, πού ὅλοι ζητοῦµε
στὴ ζωὴ, καὶ πού εἶναι βέβαιο πὼς µπορεῖ μιὰ γυναῖκα νὰ χαρίσῃ
στὸν ἄντρα. Ὅμως ἂν ἡ γυναῖκα αὐτὴ δὲ φανερώσῃ πίστη σὲ σένα,
ἀγάπη σὰν τὴ δική σου, καρδιά θροµὴ καὶ ἄδολη, ψυχὴ ἀγνή, σὰν τὴ
ποιητικὴ σου ψυχὴ, τότε ἀγαπηµένη µου, τί θὰ γίνῃ ; Θὰ δυστυχίσης.
Καὶ γιατί ; Γιατὶ παρασύρθῃς μιὰ στιγµὴ στὴ ζωὴ σου ἀπὸ ἓνα µά-

γεμα ὁμορφιάς, ἐξωτερικῆς εὐγένειας καὶ καλοσύνης, κομπότητας ἴσως στὸ ντύσιμό, καὶ δὲν ξαίρω τί ἄλλο.

Ἔστεκε ὀρθὸς μπροστά μου, καὶ μὲ ἄκουγε σοβαρὸς. Τὸ συνειθισμένο του χαμόγελο, ποὺ φώτιζε πάντα τὴ μορφὴ του εἶχε σβῆσει. Ὑστερα παραμέρισε μὲ τὰ χέρια του κάμποσα βιβλία ποὺ εἴτανε ποστιασμέν' ἀπάνου στὸ γραφεῖο μου, καὶ μισοκάθισε στὴν ἄκρη. Ἀπὸ τὰ νοιχτὰ παράθυρο ξακολουθοῦσε νὰ μπαίνει τρελὸς ὁ ἀέρας. Τὸ βούισμά του ἐρχόταν ἀπ' ὄξω ὁλοένα καὶ πιὸ μονότονο. Ἡ φωνὴ τοῦ Μίλτου μοῦ φάνηκε σὰ νὰ σιγοντάριζε τὸ βούισμα τοῦ ἀνέμου.

— Ἐσύ, ἐσύ, ἓνας ποιητής, μιλεῖς ἔτσι, καθὼς δὲ θὰ μιλοῦσε ὁ πιὸ στενοκέφαλος νοικοκύρης; Ὡ, καημένε, στὴν ἀνατολὴ τῆς εὐτυχίας μου, μὴ μοῦ κουβαλᾷς σύγνεφμα. Ἄσε με νὰ ζῶ στὴ χαρὰ μου, ἢ καὶ στὴν πλάνη μου ἀκόμα.

Ἐγείρες μελαγχολικὰ τὸ κεφάλι. Φανερό εἴτανε πὼς τὰ λόγια μου τὸν εἶχανε ταράξει.

— Ἀκουσε φίλε μου, τοῦ εἶπα, τί συνέβηκε σὲ μένα τὸν ἴδιο τὸ περασμένο καλοκαίρι. Ἀηδισμένος ἀπὸ τὸν κόσμο, ἀπὸ φίλους καὶ ἀπὸ γνωστούς, τραβήχτηκα στὴν ἐξοχή. Ἦθελα νὰ μείνω μὲ τὸν ἑαυτό μου γιὰ κάμποσον καιρό. Μὰ σὲ λίγο εἶδα πὼς ἡ ἐπίμονη μοναξιὰ μοῦ εἴτανε ἀνυπόφορη. Ἀναγκάζομουν νὰ κατεβαίνω μὲ τὸ τραῖνο γιὰ τίς δουλιές μου. Στὸ τραῖνο ἔτυχε νὰ συναντῶ ταχτικά δυὸ δεσποινίδες. Εἴτανε φιλενάδες, καὶ κατεβαίνανε κάθε πρωΐ. Ἐργαζόντανε, καθὼς ἔμαθα κατόπι, σὲ γραφεῖα. Μοῦ δόθηκε εὐκαιρία νὰ τίς γνωρίσω. Ἐνας ἀπλὸς χαιρετισμός. Τίποτ' ἄλλο. Ἡ μιὰ ψηλὴ στὸ ἀνάστημα, μὲ ζωηρὰ γαλανὰ μάτια. Ἡ ἄλλη πιὸ χαμηλὴ, μὰ μὲ μιὰ γλύκα στὰ χαρακτηριστικὰ τοῦ προσώπου μοναδική. Ἡ ἔκφρασή της ὅλη, σκορποῦσε χαρὰ, ὄνειρο, εὐτυχία. Τραβήχτηκα. Θαρροῦσα μάλιστα πὼς τὴν ἀγαποῦσα κιόλας. Ἐλεγα μέσα μου: Νὰ ἓνας ἄγγελος ποὺ μπορεῖ νὰ μοῦ κάμῃ τὴ ζωὴ τρισευτυχισμένη. Τὴν κατασκόπευα στὰ φερσίματά της, φροντίζοντας νὰ μὴ μὲ νοιώσῃ ὀλότελα. Τίποτα δὲν εἶχα νὰ τῆς κατηγορήσω. Σεμνὴ, εὐγενική, μὰ ὁλοένα καὶ πιὸ χαριτωμένη. Προσπάθησα κ' ἔμαθα τὰ δικά της. Τὸ σπῖτι της, τὴν οἰκογενειακὴ της κατάσταση. Οἱ πληροφορίες μου ὅλες δικαιώσανε τὴν ἐχτίμησή μου. Ἐξυπνο, μορφωμένο, καλὸ κορίτσι. Ὅσο γιὰ χρήματα καὶ προικες, ἡ δική μουπραχτικότητα μ' ἔμαθε νὰ μὴν προσέχω παρὰ πολὺ σ' αὐτά. Ἐνα μονάχα δὲν μποροῦσα νὰ ξαίρω. Τὸ σπουδαιότερο. Αὐτὸ ποὺ σοῦ τόνισα πρωτίτερα. Τὸ χαρακτήρα της. Ὅλα τὰ φαινόμενα δέχνηνε πὼς κ' ἐκεῖ δὲ θὰ ἔναφτα ὄξω. Ἐπρεπε νὰ βρῶ τρόπο

πὺν νὰ δοκιμάσω ἀναφισβήτητα καὶ τελειωτικά τὸ χαρακτήρα της. Τί κάνω λοιπόν; Μιὰ μέρα, στὸ τραῖνο, τὴν εἶδα πὺν ἀνέβαινε στὴν ἐξοχή μας μοναχὴ. Ἡ συνειδησμένη της φιλενάδα ἔλειπε κείνη τὴ φορὰ. Τὴ σιμώνω, τὴ χαιρετῶ, κάθομαι κοντά της.

— Ἐπιτρέπετε, δεσποινίδα, νὰ σᾶς κάμω μιὰ ἐρώτηση;

Κούνησε τὸ κεφάλι της, μὲ τὴ χαρακτηριστικὴ της σεμνὴ ζωηράδα.

— Ἡ φιλενάδα σας, τὸ ὥραϊο αὐτὸ κορίτσι πὺν πηγαίνετε πάντα μαζί...

Μοῦ εἶπε ἀμέσως τὸνομά της.

— Ὡ! ξακολούθησα, δὲν ξαίετε τί ἐντύπωση μοῦ ἔχει κάμει ἡ ἐξαιρετικὴ της χάρις. Τὰ μάτια της ἔκείνα τὰ γαλανὰ μὲ τὸ βαθὴ τους βλέμα... τὸ χαριτωμένο ἀνάστημά της... τὸ περπάτημά της τὸ ἀλσφρό...

Ἐπὺσα γιὰ λίγο. Αὐτὴ μὲ κοίταζε μὲ ἀπορία, πὺν ζουγραφίζονταν καθαρὰ στὴ συμπαθητικὴ της ἔκφραση. Θὰ ἔλεγε ἀπὸ μέσα της: «Τὶ θίγρος πὺν ἔχει αὐτὸς ὁ ἄνθρωπος, τί ἀδιακρισία!». Ἐμένα ὅμως γι' αὐτὰ δὲ μ' ἔμελλε. Τὸ σκοπὸ μου εἶχα στὸ νου μου. Τῆς μάκρυνα τὴν κουβέντα. Ἐσκυφα κατόπι καὶ τῆς εἶπα.

— Θὰ σᾶς παρακαλέσω κάτι. Γιὰ τὴν ὀμιλία μας αὐτὴ δὲ θὰ ἤθελα νὰ πῆτε λέξη στὴ φιλενάδα σας. Ἐχω τὸ λόγο μου. Θὰ ἐπιθυμοῦσα ὅ,τι σᾶς εἶπα, νὰ μείνῃ μετὰξὶ μας.

— Μάλιστα, μοῦ ἀπάντησε πρόθυμα. Κι ἀφαιρέθηκε σοβαρὴ, κοιτάζοντας τὸν κάμπο.

Περάσανε δυὸ μέρες... Τὸ παράλλο πρωτὶ μέσα στὸ τραῖνο, πὺν κατέβαινε, ἀντάμωσα τὸ ζευγαράκι. Οἱ δυὸ δεσποινίδες δὲ μοῦ φερθῆκανε ἀδιάφορα, σὰν καὶ πρῶτα. Ἡ μιὰ μάλιστα, πὺν τόσο θερμὰ τῆς εἶχα παινέσει τὶς χάρες, μὲ κοίταζε πονηρὰ καὶ περίεργα. Ἡ ἄλλη πὺν τὴν εἶχα παρακαλέσει γιὰ τὸ τάχατε μυστικὸ μου, δὲν τολμοῦσε νὰ μὲ ἀντικρύσῃ κατὰ πρόσωπο. Ἐννοίωσα γλήγορα. Τὸ κόλπο μου εἶχε πετύχει διάντα. Ὅ,τι τῆς ξεμυστηθεύτηκα τὸ πρόφτασε ἀμέσως. Δὲν εἶπα τίποτα. Μοῦ κόστισε πὺν συντριπτήκανε τὰ ὄνειρά μου... Εἶχα πεῖ, στὴν ἐξοχὴ νὰ ξεκουραστῶ, νὰ μὴν ἐργαστῶ. Κι ὅμως, χωρὶς νὰ τὸ νοιώσω ξανάρχισα τὸ καλοκαίρι, μέσα στὸ κάμα, νὰ σχεδιάζω πάλι στίχους...

Ὁ Μίλτος ἀκουγε προσεχτικά ὅλη τὴν ἱστορία μου. Σὰν τέλειωσα, περπάτησε ἀμίλητος πέρα δῶθε.

— Κάθησε, τοῦ εἶπα, νὰ μιλήσουμε καὶ γιὰ τίποτ' ἄλλο.

Τοῦ πρόσφερα τσιγάρο.

— Διάβασες κανένα καινούριο βιβλίον, πὺν ν' ἀξίξῃ; τονὲ ρώτησα.

Ὅμως αὐτός εἶχε ἄλλου τὸ νού του. Ζητοῦσε ἀφορμὴ νὰ μ' ἀφήσῃ. Κατάλαβα τὴ στενοχώρια του.

— Θέλεις νὰ πηγαίνῃς, τοῦ εἶπα.

Κοῦνησε τὸ κεφάλι του. Δώσαμε ραντεβού, κάπου ν' ἀνταμωθοῦμε ὕψω, σὲ λίγες μέρες.

Μόλις ἀνοίξε τὴν πόρτα γιὰ νὰ φύγῃ, διασταυρωθήκανε δυὸ δυνατὰ φυσήματα μέσα στὴν κάμαρά μου, καὶ τὸ ἀνοιχτὸ παραθυρόφυλλο ἐκλείσε μὲ ὕμνῳ καὶ μὲ κρότο, συντρίβοντας τὰ τζάμια του.

ΡΗΓΑΣ ΓΚΟΛΦΗΣ

Τ Α Σ Ι Τ Σ Α

Ἡ ἀδερφή μου. Ὅπως εἶχα νὰ λάβω μαντάτα τῆς χρόνια δολέχεια μέσα στὸ μεγάλο πόλεμο, ὄντας σὲ μακρινὰ μέρη καὶ ἐξ αἰτίας τοῦ ἀποκλεισμοῦ τῆς Ἀνατολῆς, — ἔχοντας κιόλας στὸ νου τὸ πόσο λεπτὰ εἶτανε πλασμένη, κατάντησα πιά νὰ τὴ λογαριάζω μὲ τοὺς νεκρούς. Τὸ παρακάτου ποίημα γράφηκε μέσα σὲ τέτοια δυστυχία ποὺ ἔδρανε τὴν καρδιά μου : πὼς ποτὲς πιά δὲ θὰ ξανάβλεπα τὸ ἀγαπημένο πρόσωπό της. Τὰ τελευταῖα χνῶρια τῆς μορφῆς της σβύνουν μέσα μου καὶ πᾶν. Ὁ αἰώνιος ἀφανισμός... Ἀνόλπιστα, γυρίζοντας σιὸ σπίτι μου, τὴ βρῆκα στὴ ζωὴ. Ὁ Θεὸς μὲ σπλαχνίστη.

Τὰ μεσάνυχτα κάθουμαι μὲ τὸ κεφάλι ἀκουμπισμένο στὸν ἀγκῶνα. Κατέδα νὰ μοῦ κόψῃς τὴ λύπη, — ἔλα νὰ μιλήσουμε.

Κάνε νὰ ταραχθῇ ὁ ἀγέρας ποὺ βαραίνει ἀπὸ συφορὰ.

Ἐξ φτερά ἔχεις. Δυὸ φτεροῦγες ἀγριοπεριστεριοῦ, ἀσπρότερες ἀπ' τὸ λαιμό Σου, — κι ἄλλες δυὸ πλουμισμένες μὲ κοκκινάδια, — κι ἄλλο ἓνα ζευγάρι ποὺ σαλεύουν πάνου ἀπ' τὸ κεφάλι Σου ὅπως τῆς πεταλούδας.

Ὡραῖα τὰ μαλλιά Σου, χρυσά, — κι οὔτε μιὰ τριχίτσα μετὰξινη ταράζει τὴν ἀπλὴ ἀσπράδα τοῦ μετώπου.

Ἐλα ! Τὰ χρυσοχρῶμα φτερά Σου ἤθελ' εἶναι γιὰ τὰ θλιμμένα μου μάτια σὰν ἄνθι πλουμιστὸ μέσα σὲ βαθεῖα ἔρημο.

Ἀγκάλιασέ με, τὸν ἀδερφό Σου. — Καὶ δίπλωσέ με μὲς στὰ φτερά Σου, στὰ πούπουλά Σου, ποὺ ἔχεις ἔξ.

Μὲ τὸ δεξὶ σκέπασε τὴν καρδιά μου καὶ τᾶλλα, — ἄστα ὅπως κάνουν στὸν οὐρανό...